

אגרי וטוגרי

אוזבק

לפני שנים חי בכפר אוזבקי אדם בשם טוגרי. היה לו רק רכוש אחד, הסוסה שלו. הוא חיפש עבודה בכפר אחד ובכפר שני ולא מצא. ואז עלה על סוסתו ורכב מהאזור בחיפוש אחרי מזל שלו.

רכב טוגרי, רכב ובדרך פגש עובר אורח רגלי.

התחילו לשוחח. טוגרי שאל את האיש מי הוא ולאן הוא הולך.

"אני מחפש עבודה" ענה ההוא.

"ומה שמך?" שאל טוגרי.

"שמי אגרי."

"ושמי טוגרי. הבה נתיידד, נחפש עבודה ביחד ונחיה כמו ידידים."

כך הם נדברו. תחילה טוגרי רכב על סוסתו ואגרי המשיך ברגל, אבל אחר כך ריחם טוגרי על ידידו והציע לו לרכב על הסוסה.

אגרי עלה על האוכף, נתן מכה לסוסה, דהר משם וטוגרי לא ראה אותו יותר.

נאנח טוגרי "הנה אדם שנשבע להיות לי לידיד ונהג בי כמו גזלן ואויב." אבל לא הייתה לו ברירה, והוא המשיך בדרכו רגלי.

כשהחשיך, ראה טוגרי שביל צר והלך בו. הוא הגיע לרחבת יער קטנה ועליה עמד תנור לביבות גדול. "מסוכן יהיה ללכת ביער בלילה חשוך. אכנס פנימה ואלון כאן" חשב, וכך עשה. נכנס לתנור, אבל לא נרדם מיד.

ברחבת היער, שבה עמד התנור, נהגו להתאסף חיות יער: השח של היער - אריה, הווזירים דוב ונמר, החצוצרן זאב, החלילן תן, מספר סיפורים שועל וגם ציפורים אחדות, פסיון, עורב, חגלה ואחרות.

הראשון הגיע התן ונתן יללה חזקה. לקריאתו התחילו לבוא חיות אחרות. בא השח אריה, התיישב במקומו וציווה לאחרים לספר לו על הדברים הנסתרים שביער.

התחיל השועל וסיפר "לא רחוק מכאן נמצאת מערה הררית. שם אני חי. המערה מלאה דברים יקרים שאני אוסף, כל מה שהאנשים מחזיקים בביתם. יש לי שם שטיחים, וילונות, שמיכות, בגדים. וכמה

בראשו! רבים הם רופאים שהשח ציווה להוציא להורג!"

אחרי הדוב סיפר החצוצרן זאב "בעל האדמות הסמוכות ליער הוא באי עשיר. יש לו צאן של אלף ראשים, שרועה בקצה היער. כל לילה אני גונב שני כבשים מהעדר. כמה שהרועים לא משתדלים, לא יכולים למנוע ממני לטרוף את הכבשים. אך הם לא יודעים כי לא הרחק משם חי זקן אחד ולו כלב גדול. אילו הרועים היו לוקחים אליהם את הכלב, לא הייתי מעז להתקרב לעדר, כי הוא פראי ויקרע אותי לגזרים אם יתפוס אותי."

אחריו דיבר הווזיר נמר "אותו באי מחזיק גם עדר של עשרת אלפים סוסים. העדר רועה בקצה היער. כל שבוע אני טורף סוס אחד, חוטף אותו ובורח. הם לא יכולים להשיג אותי. אבל בעדר ישנו סוס שחור-לבן. אילו הרועה היה עולה על הסוס הזה ורודף אחרי, היה תופס אותי בקלות. כמה טוב שהם לא יודעים זאת."

בינתיים הבקיע השחר והחיות התפזרו, רחבת היער התרוקנה.

טוגרי יצא מהתנור. הוא הלך מיד לחפש את עץ

דברים טעימים ומזינים - מחסן שלם!"
שמע זאת טוגרי וחשב "כדאי אולי לבקר אצל השועל הזה!"

אחרי השועל סיפר הווזיר דוב. לא רחוק מכאן צומח ביער עץ לבנה ענק. מהשורשים שלו עולים שני גבעולים קטנים. לעלים של הגבעולים האלה כוח רב. הם מרפאים כל מחלה, וכל חולה שישתה חליטה מהעלים אלה יעשה בריא תוך שלושה ימים. לשח של העיר הקרובה חלתה הבת. והשח הכריז שמי שימצא לה תרופה וירפא אותה, יקבל אותה לאישה. אבל מי שינסה לרפא ולא יצליח, דמו

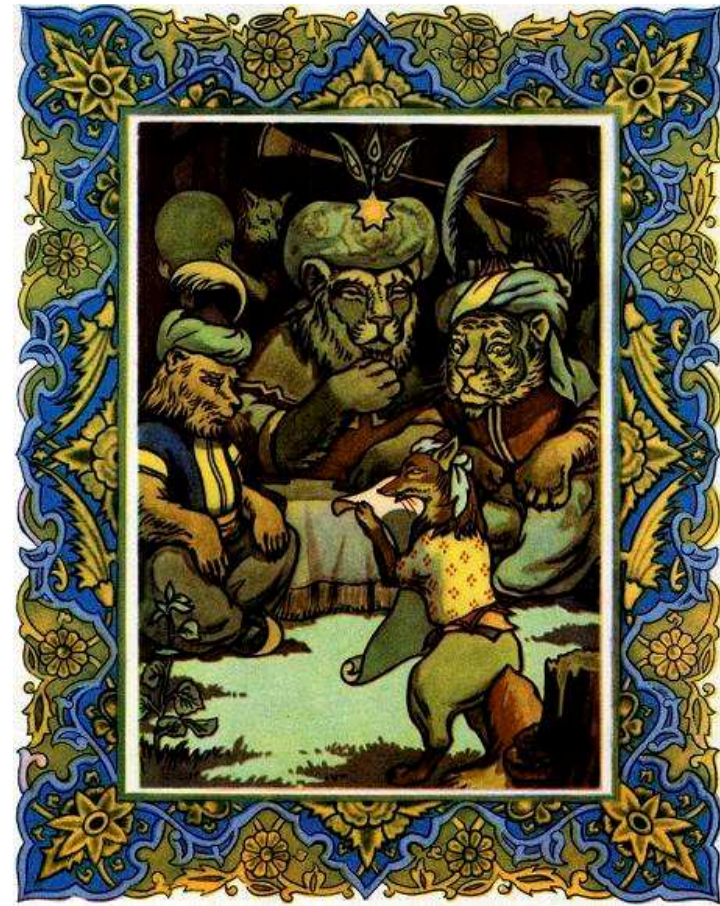
הלבנה הגדול שעליו סיפר הדוב. מצא את העץ והגבעולים הקטנים שעל ידו. הוריד מהם חופן עלים ושם בכיסו. אחרי כן יצא מהיער אל עדר הצאן הגדול. בירך את הרועה ושאל איך הוא חי. "קשה לי לחיות" סיפר הרואה "זאב טורף כל לילה כבשים מהמרעה ואני מפחד שהבאי יעניש אותי. אינני יודע מה יעשה הבאי לאומלל כמוני!" "אל תדאג. אוכל להציל את הצאן מהזאב" אמר לו טוגרי. הוא חיפש את ביתו של הזקן, ביקש ממנו את הכלב הרועה והביא את הכלב לעדר. הזאב לא ידע על כך וניסה גם הפעם לטרוף כבשה, אבל הכלב התנפל עליו והזאב בקושי הצליח להמלט. טוגרי המשיך בדרכו וראה את עדר הסוסים הגדול. הוא שוחח עם שומר העדר ושמע על הצרות שגורם הנמר. טוגרי אמר לו "שים אוכף על הסוס שחור-לבן הזה ותביא לי מוט עץ ארוך ועבה. אשחרר אותך מהנמר."

כשהנמר בא למחרת בלילה לטרוף סוס, טוגרי התנפל עליו והתחיל לרדוף אחריו. בקלות השיג את הנמר והכה בו במוט שלו. הנמר לא הצליח להמלט ונפל מת.

טוגרי המשיך על הסוס שלו ורכב העירה. שם שמע את הכרוז מודיע "הנסיכה שלנו חולה מאוד. מי ירפא אותה יקבל את ידה. אך מי ינסה ולא יצליח, דינו למיתה." טוגרי הודיע שהוא מוכן לרפא את הנסיכה. הוא הוציא מכיסו את עלי הלבנה, פירר אותם, הכין חליטה ונתן לנסיכה לשתות. תוך שלושה ימים הנסיכה קמה על רגליה, בריאה ושלמה.

השח ציווה מיד לערוך חתונה ואחרי כן קרא לחתן ושאל "באיזו עיר תרצה לשלוט. תוכל לבחור ואמנה אותך מיד."

"אינני רוצה לשלוט בשום עיר" ענה טוגרי "רק תבנה לי ולבתך בית יפה על מדרון הגבעה שבקצה היער, ותן לנו חלקת אדמה טובה. נחיה מעמל שלנו." השח הופתע, אבל ציווה לעשות כפי שהחתן שלו ביקש, וטוגרי עם אישתו התחילו לחיות על הגבעה. עבר זמן ואל טוגרי הגיע אגרי. "ידידי" אמר "איך הגעת למשק יפה הזה? יש לך בית יפה ואדמה. ואני גנבתי את הסוסה שלך וחשבתי שאוכל להתעשר. אבל לא הצלחתי, לאן שלא הלכתי, תמיד גורלי היה רע."

טוגרי לא רצה להזכיר לאגרי את הפרת הסכם הידידות ורק אמר "למזלי עברתי לילה אחד בתנור, שעומד ברחבת היער. הודות הלילה הזה השגתי את הכל."
"אז תסביר לי איפה עומד התנור. אולי גם אני אמצא שם את מזלי" ביקש אגרי.
הסביר לו טוגרי את מקום רחבת היער ואגרי הלך לשם.

הוא ניכנס לתנור וחיכה מה יקרה. גם באותו הלילה באו החיות לרחבת היער. הגיע השח אריה, הווזיר דוב, החצוצרן זאב והחלילן תן. בא גם פסיון שהתיישב על התנור.
"תתחילו לספר" ציווה האריה "אבל איפה הווזיר השני שלי, הנמר?"
קם התן ואמר "לא צריך לספר דבר היום. בגלל הסיפורים שלנו הווזיר נמר נהרג. ואז הוסיף הדוב "גם מישהו הוריד עלים מגבעולי עץ הלבנה."
"ואני הולך רעב" הוסיף הזאב "הכלב שומר על הצאן ואינני יכול לטרוף. אני מפחד להתקרב למרעה של העדר."
"מי העז לגלות את הסודות שלנו?" נהם השח אריה. החיות לא ידעו. הדוב שאל את השועל, השועל את התן, ופתאום הפסיון, שישב על התנור, הרגיש ברחש כלשהו "בתנור!" הוא קרא ועף משם מהר. קפצו החיות אל התנור, הוציאו את אגרי וקרעו אותו לחתיכות.
כך השיג טוגרי את מה שחיפש, וכך נענש אגרי על הנבזות שלו.